

Kannuksen paikallisen esiopetuksen opetussuunnitelman päivitys – oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukeminen 2025

Voimassa oleva paikallinen opetussuunnitelma, mistä näkyy myös perusteasiakirjan tekstit, löytyy ePerusteista: Kannuksen esiopetuksen opetussuunnitelma – ePerusteet

Uudet esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet (1.8.2025 alkaen): Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014 – ePerusteet

Paikalliset kirjaukset esiopetussuunnitelmaan

1. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallinen opetussuunnitelma

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet

Kannuksessa arvostetaan laadukasta kasvatus ja opetustyötä. Keskeisimmät esiopetusta, perusopetusta ja toisen asteen koulutusta säätelevät säädökset ovat perusopetuslaki ja -asetus, lukiolaki ja laki toisen asteen koulutuksesta. Lainsäädännön pohjalta Opetushallitus on antanut opetussuunnitelman perusteet erikseen eri koulutusmuodoille.

Kannuksen kaupunki on määritellyt strategiassaan vision ja arvot. Nämä osaltaan näkyvät paikallisissa opetussuunnitelmissa, jotka käytännön tasolla ohjaavat koulutyötä. Kaupunki on hyväksynyt myös muut lakisääteiset koulutusta ohjaavat asiakirjat. Kannuksen kaupungin hallintosääntö ja delegointipäätökset määrittelevät lautakuntien ja viranhaltijoiden toimivallan. Jokainen koulu tekee vuosittain koulun toimintaa tarkentavan lukuvuosisuunnitelman, jonka kasvatus ja opetuslautakunta hyväksyy.

Kannuksen kaupungin hyväksymät kasvatuksen ja opetuksen suunnitelmat Kasvatus ja

opetuspalvelut:

- Tasaarvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat (varhaiskasvatus ja perusopetus)
- Opiskeluhuollon suunnitelma
- Opetussuunnitelma (esiopetus, perusopetus, lukio)
- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Tieto ja viestintätekniikan strategia

Kannuksen kaupunki:

- Kuntastrategia

- Talousarvio ja suunnitelma
- Hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvointikertomus

Alueelliset suunnitelmat:

- Hyvinvointisuunnitelma
- Hyvinvointikertomus
- Opiskeluhoitosuunnitelma
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Paikallinen opetussuunnitelma ja sen kehittäminen

Kannuksessa opetussuunnitelmia työstetään paikallisesti esiopettajien, erityisopettajien, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen sekä muiden yhteistyötahojen kanssa.

Opetussuunnitelman laatimisen toteutumista arvioidaan suhteessa asetettuihin tavoitteisiin. Arvioinnin tukena käytetään mahdollisia kirjattuja suunnitelmia, niiden toteutumisen seuranta sekä lapsilta ja huoltajilta saatua palautetta, jota kerätään vuosittaisilla asiakastyytyväisyyskyselyillä.

Yhteistyötahoja on valmisteluissa konsultoitu tarvittaessa.

Paikallisen opetussuunnitelman laatiminen ja keskeiset ratkaisut

Kannuksessa esiopetus toteutetaan kasvatus ja opetuspalveluiden alaisuudessa varhaiskasvatuksen tulosalueella. Esiopetusta järjestetään perusopetuksen yhteydessä Raasakan ja Takalon kouluilla sekä tarvittaessa muussa varhaiskasvatuksen yksikössä. Esiopetusta annetaan myös perusopetuksen alaisuudessa Raasakan koulun pienluokassa. Opetuskielenä on suomi.

Opetussuunnitelmaa työstetään esikouluopettajien kesken sekä yhteistyössä perusopetuksen kanssa. Opetussuunnitelman valmisteluvaiheessa on Wilman kautta lähetetty kysely huoltajille. Suunnitelma on luettavissa Kannuksen kaupungin esiopetuksen nettisivuilta.

Opetussuunnitelmassa tapahtuneista mahdollisista muutoksista tiedotetaan vanhemmille lukuvuoden alussa Wilman kautta. Opetussuunnitelmaan tehtyjä uudistuksia käsitellään myöhemmin syksyllä vanhempainilloissa ja mahdollisesti yhteisissä tilaisuuksissa perusopetuksen kanssa.

Kannuksen paikallisen opetussuunnitelman merkitys ja laadinta

Perusopetuksen yhtenäisyyden ja siirtymävaiheiden yhteistyön edistäminen

Kannuksessa korostetaan perusopetuksen eheyttä ja sujuvia siirtymävaiheita varhaiskasvatuksesta esiopetukseen, esiopetuksesta alkuopetukseen sekä perusopetuksesta toiselle asteelle. Yhteistyö toteutuu yhteisin toimintamallein, nivelvaiheiden tapaamisilla ja säännöllisellä tiedonsiirrolla. Oppilaan koulupolun jatkuvuutta tukevat oppilaan tuen suunnitelmat sekä yhteistyö huoltajien kanssa.

Esiopetuksen tehtävä on tarjota kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Esiopetuksen toiminnassa tulee huomioida saavutettavuus ja esteettömyys. Tuki järjestetään inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Tuen järjestämisessä oleellista on tuen tarpeen varhainen tunnistaminen. Tuen tulee olla joustavaa ja suunnitelmallista ja tarpeen mukaan muuttuvaa.

Opetussuunnitelman laadinta, arviointi ja kehittäminen

Opetuksen järjestäjänä Kannuksen kaupunki vastaa opetussuunnitelman laadinnasta, arvioinnista ja kehittämisestä yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Prosessi perustuu yhteiseen dialogiin, ajankohtaiseen tietoon ja paikalliseen tarpeeseen.

Opiskeluhuollon ja kodin ja koulun yhteistyön suunnittelu

Opiskeluhoitoa ja kodin ja koulun yhteistyötä koskevat osuudet laaditaan yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali ja terveystieteiden (Soite) kanssa. Suunnittelussa ovat mukana koulun henkilöstö, oppilashuollon asiantuntijat (esimerkiksi kuraattori, psykologi, kouluterveydenhoitaja) sekä huoltajat. Tavoitteena on tukea oppilaiden hyvinvointia, turvallisuutta ja oppimista kokonaisvaltaisesti.

Opetussuunnitelman toteutumisen seuranta, arviointi ja kehittäminen

Opetussuunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti osana koulun ja vuosittaista arviointityötä. Seurannassa hyödynnetään mm. opettajien arvioita, oppilaiden ja huoltajien palautetta sekä toimintakulttuurin arviointia. Arviointitiedon perusteella opetussuunnitelmaa kehitetään siten, että se vastaa muuttuvia tarpeita, tukee koulun kehittämistavoitteita ja vahvistaa laadukasta opetusta.

Opetussuunnitelmaa täydentävät ja tukevat seuraavat paikalliset suunnitelmat ja ohjelmat:

- Varhaiskasvatussuunnitelma
- Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Oppilashuoltosuunnitelma
- Turvallisuussuunnitelma
- Väkivallan uhan toimintamalli

Näitä asiakirjoja päivitetään säännöllisesti, ja ne ovat saatavilla varhaiskasvatuksen verkkosivuilla tai pyynnöstä varhaiskasvatuksen toimistolta.

Oppimisen edellytyksiä tukevien opetusjärjestelyiden toteuttamisen periaatteet

Opetusjärjestelyiden lähtökohtana on inklusiivinen ja oppilaslähtöinen toimintakulttuuri, jossa jokaisen oppilaan yksilölliset tarpeet huomioidaan. Tavoitteena on edistää oppilaiden osallisuutta, hyvinvointia ja oppimista eri oppimisympäristöissä.

Yhteistyökäytännöt ja vastuut

Varhaiskasvatuspäällikön vastuut

- Vastaa esiopetuksen pedagogisesta toiminnasta ja sen laadusta.
- Huolehtii, että tukitoimet ja erityisjärjestelyt ovat suunnitelmallisia ja oikea-aikaisia.
- Huolehtii lukuvuosisuunnitelman laatimisesta.

Rehtorin vastuut

- Johtaa koulurakennuksen päivittäistä toimintaa.
- Huolehtii oppilashuollon kokonaisuudesta.

Lukuvuosisuunnitelman laatimisen ja tarkentamisen periaatteet ja vastuut

- Lukuvuosisuunnitelma laaditaan molemmille esiopetusyksiköille erikseen.
- Varhaiskasvatuspäällikkö vastaa suunnitelman kokoamisesta ja oppimisen tuen ryhmäkohtaisten tukijärjestelyiden kirjaamisesta.
- Ryhmäkohtaisia järjestelyjä ja tukea suunnitellaan yhteistyössä erityisopettajan ja esiopettajien kanssa.

Siirtymävaiheiden toiminta ja tiedonsiirron käytännöt

- Tiedonsiirto toteutetaan yhteistyössä esiopetuksen, neuvolan ja perusopetuksen välillä.
- Käytössä ovat yhteiset lomakkeet, siirtopalaverit ja tiedonsiirron suostumukset.
- Vastuut jakautuvat esiopettajien, luokanopettajien ja kuraattorin sekä erityisopettajien kesken.

Perusopetuksen ja esiopetuksen tuen yhteensovittaminen

- Yhteistyö tapahtuu moniammatillisissa tiimeissä (esim. varhaiskasvatuksen erityisopettaja, esiopettaja, koulun erityisopettaja, rehtori).
- Siirtymäpalaverit ja yhteiset suunnitelmat varmistavat tuen jatkumisen koulun alkaessa.

Pienryhmien koko ja muodostaminen koulussa

- Pienryhmät muodostetaan oppilaskohtaisen tuen tarpeen perusteella.
- Ryhmän koko määräytyy oppilaiden tarpeiden, tilojen ja henkilöstöresurssien mukaan.
- Varhaiskasvatuspäällikkö päättää pienryhmien muodostamisesta yhteistyössä erityisopettajien ja oppilashuollon kanssa.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen toteuttaminen ja arviointi

- Tukimuotoja ovat yleinen tukiopeus, opetuskielen tukiopeus, erityisopettajan antama opetus muun opetuksen yhteydessä, samanaikaisopetus ja joustava ryhmittely.
- Ryhmäkohtaisen tuen toteutusta arvioidaan lukuvuosittain esiopettajien ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien yhteistyönä. Arviointia suoritetaan tarvittaessa myös lukuvuoden aikana.
- Varhaiskasvatuspäällikkö vastaa resurssien jakamisesta ja toimien seurannasta.

Oppilaskohtaisen tuen valmistelun ja päätösten vastuut

Päätöksenteon käytännöt

- Tuen suunnitelma laaditaan yhteistyössä esiopettajan ja erityisopettajan kanssa.
- Tuen päätökset valmistellaan lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskevan suunnitelman mukaisesti.
- Suunnitelman toteutumista ja tukitoimien riittävyyttä arvioidaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran esiopetusvuoden aikana.
- Kasvatus ja opetusjohtaja tekee tuen hallinnollisen päätöksen.

Yhteistyö huoltajan ja oppilaan kanssa

- Yhteistyöstä huoltajan kanssa vastaa ensisijaisesti esiopettaja.
- Huoltaja ja lapsi ikätasonsa mukaan osallistuvat aina tuen suunnitelman tekoon.
- Molemmille huoltajille annetaan mahdollisuus vaikuttaa tuen suunnitelmaan.
- Tuen suunnitelma dokumentoidaan Wilman tukilehdelle.

Moniammatillinen yhteistyö

- Oppilashuollon ammattilaiset (esim. kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja) osallistuvat tuen suunnitteluun tarpeen mukaan.
- Moniammatillinen yhteistyö perustuu luottamuksellisuuteen.

Poikkeava esiopetukseen osallistumisen järjestely

- Suunnitellaan ja toteutetaan lapsen edun mukaisesti
- Suunnittelusta vastaa varhaiskasvatuspäällikkö resurssien osalta sekä erityisopettaja ja esiopettaja yhteistyössä vanhempien kanssa.

2. Esiopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Esiopetuksen järjestämistä ohjaavat velvoitteet

Kannuksessa esiopetus toteutetaan kasvatus ja opetustoimen alaisuudessa varhaiskasvatuksen tulosalueella. Esiopetuksen opetussuunnitelma on linjassa kaupungin varhaiskasvatussuunnitelman ja perusopetuksen opetussuunnitelman kanssa.

Esiopetuksen tehtävä osana oppimisen polkua

Kannuksessa esiopetus on lapsen lähtökohdista lähtevää leikin ja mielikuvituksen avulla tapahtuvaa kokonaisvaltaista kasvatusta ja oppimista. Esiopetusta järjestetään samoissa tiloissa perusopetuksen kanssa.

Jokaiselle lapselle laaditaan oppimissuunnitelma esiopetuksen alussa yhdessä huoltajien ja lapsen kanssa. Oppimissuunnitelma tallennetaan Wilmaan. Esiopetuksessa noudatetaan jatkuvan havainnoinnin periaatetta ja oppimissuunnitelmaa arvioidaan tarvittaessa kuitenkin viimeistään keväällä ennen esiopetuksen päättymistä.

Esiopetus on Kannuksessa osa varhaiskasvatusta

Kannuksessa esiopetuksen pedagogiikasta ja toiminnasta vastaa varhaiskasvatus. Varhaiskasvatuksessa pyritään laadukkaaseen, turvalliseen ja monipuoliseen varhaiskasvatukseen. Lähtökohtana on toiminnan joustavuus, lapsiläheisyys, yhteistyö

vanhempien kanssa sekä toimitilojen tarkoituksenmukaisuus. Varhaiskasvatuksessa on oleellista lasten, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä vanhempien välinen vuorovaikutus ja kasvatuskumppanuus. Varhaiskasvatus toimii aktiivisesti yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa lasten ja nuorten parhaaksi. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta ja se järjestetään tiiviissä yhteistyössä alkuopetuksen kanssa TakaloRaasakan koulussa. Esiopetuksessa pyritään antamaan lapselle mahdollisimman hyvät valmiudet ja taidot koulun aloittamiseen.

3. Esiopetuksen toimintakulttuuri

Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Kannuksessa esiopetusta järjestetään kouluilla perusopetuksen yhteydessä. Käytettävissä on yksi luokkatila esiopetusryhmää kohden sekä ruokala, liikuntasalivuorot ja mahdolliset jakotilat. Koulun pihalla oleva lähiliikunta-alue toimii myös esioppilaiden ulkoilualueena. Opetuksessa hyödynnetään myös lähiympäristön ja yhteistyökumppaneiden tarjoamia mahdollisuuksia.

Esiopetuksen pihalueiden, välineiden ja tilojen kunto tarkastetaan yhteistyössä kunnan teknisen toimen ja terveystarkastajan kanssa säännöllisesti.

Yhteistyö esiopetuksen aikana ja siirtymävaiheissa

Lapsen terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään yhteistyötä perheneuvolan, sosiaalityöntekijöiden, terapeuttien sekä lastenneuvolan ja muiden terveyden ja sairaanhoidon työntekijöiden kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, seurakunnan, kirjaston, kulttuuritoimen yms. kanssa.

Huoltajilla on lapsiinsa ensisijainen kasvatusvastuu ja he ovat asiantuntijoita oman lapsensa asioissa. Lasten viihtyvyyden, kasvamisen ja oppimisen kannalta on tärkeää, luoda luottamuksellinen yhteys henkilöstön ja huoltajien välille. Keskustelut lasten huoltajien kanssa, molemminpuolinen informointi, avoimet ovet, juhlat yms. kuuluvat olennaisesti esiopetukseen. Vastuu kodin kanssa tehtävän yhteistyön kehittämisestä on opetuksen järjestäjällä.

Jokaiselle esioppilaalle tehdään esiopetuksen alussa yksilöllinen oppimissuunnitelma yhdessä esioppilaan ja huoltajan kanssa ja sitä päivitetään tarvittaessa. Esiopetussuunnitelma korvaa myös mahdollisen täydentävän varhaiskasvatuksen tehostetun tuen suunnitelman esiopetukseen siirryttäessä.

Varhaiskasvatuksen kanssa tehdään yhteistyötä esimerkiksi vierailujen ja yhteisten tapahtumien merkeissä.

Keväisin päiväkodin varhaiskasvatuksen opettaja, esiopettaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja sekä neuvolan terveydenhoitaja vaihtavat tietoja tulevista esioppilaista huoltajien luvalla.

Lapsen siirtyessä perusopetukseen, opettajalle luovutetaan huoltajien ja esioppilaan kanssa täytetty esiopetuksen suunnitelma ja tiedonsiirtolomake sekä vanhempien luvalla lausunnot ja muut lapsesta kertyneet asiakirjat. Lisäksi vierailut oppilaan tulevaan kouluun ja yhteiset tapahtumat ja kouluun tutustuminen kuuluvat yhteistyömuotoihin. Esiopettaja, ensimmäisen luokan opettaja ja erityisopettaja siirtävät tietoja oppilaista yhteisessä palaverissa vuosittain. Siirtopalaverissa voi olla mukana myös oppilashuollon henkilöstöä sekä rehtori.

Yhteistyön arvioinnin tukena käytetään huoltajilta ja lapsilta saatavaa palautetta.

Paikallisesti päätettävät asiat

Kielitietoinen opetus

Kannuksessa perusopetuksessa painotetaan kielitietoista opetusta. Kielitietoinen opetus tarkoittaa, että opetuksessa huomioidaan kielen merkitys oppimisessa kaikilla oppiaineilla. Se ei ole pelkästään äidinkielen, kielten opettajien, erityisopettajan tai terapeuttien vastuulla, vaan kaikkien lasten kanssa työskentelevien tulisi ymmärtää, miten kieli vaikuttaa oppimiseen ja miten sitä voidaan tukea eri oppiaineissa.

Esiopetuksessa kielitietoinen opetus huomioidaan kaikessa toiminnassa:

- Puhutun kielen selkeys ja oikeaoppisuus: aikuinen toimii puhemallina lapselle
- Puhutun kielen rikkaus ja sanavaraston kehittyminen: rikkaan kielen käyttö, uusien käsitteiden huomioiminen ja selittäminen, selkeä asioiden ja esineiden nimeäminen, päivittäinen ääneen lukeminen lapsille
- Puhutun kielen ymmärtäminen: puheilmaisu muokataan lapsen kielitaidon/kielellisten taitojen mukaan, varmistetaan kysymällä ymmärtäminen, kuvatuki, kysymyksiin vastaaminen äänen luettujen tekstien pohjalta, sanallisen ohjeen mukaan toimiminen
- Lapsen ilmaisun kehittyminen: rohkaiseminen ja osallisuus, ajan antaminen puhumiseen ja vastaamiseen, kuvatuki, aikuisen tuki ja/tai kuvatuki sosiaalisissa tilanteissa muiden lasten kanssa, lapsen mahdollisen oman äidinkielen arvostaminen, ääneen luettujen tekstien pohjalta keskusteleminen, kuunteleminen
- Oppimisympäristön muokkaaminen: materiaalien ja sopivuuteen ja saavutettavuuteen sekä kiinnostavuuteen tulisi kiinnittää huomiota.
- Kielellisten valmiuksien edistäminen: edellä mainittujen lisäksi erityisesti lukemaan oppimisen valmiuksien edistäminen; äännetietoisuus, lukemaan opettelu termistöä (lause, sana, kirjain, äänne, tavu jne.)
- Matemaattisten valmiuksien edistäminen: matemaattisen ajattelun edistäminen ja termit (enemmän, vähemmän, yläpuolella, alapuolella jne.)

Miksi kielitietoinen opetus on tärkeää?

- Oppiminen tapahtuu kielen kautta – Lapset omaksuvat tietoa ja luovat ymmärryksen ympäröivästä maailmasta kielen avulla.
- Tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen kehittyminen. Lapsi oppii tulkitsemaan sosiaalista ympäristöä sekä omia ja toisten tunteita kielen avulla.

- Monikieliset lapset tarvitsevat tukea – Monilla lapsilla esiopetuksen kieli ei ole heidän äidinkieltään, joten kielitietoinen opetus auttaa heitä kielitaidon Kehittymisessä.
- Monilukutaidon kehittyminen.
- Eri oppiaineilla on oma kielensä – Esimerkiksi matematiikan, historian ja biologian käsitteet ja tekstityypit eroavat toisistaan. Lasten täytyy oppia näiden aineiden erityinen kieli. Esiopetuksesta asti voidaan tukea lasten taitoja ja ymmärrystä omaksua jatkuvasti uusia käsitteitä tulevaisuuden koulumaailmassa.

Opetusjärjestelyt ja toiminnan resurssointi

Kannuksen perusopetuksessa ja esiopetuksessa pyritään kehittämään seuraavia asioita:

- Riittävän pienet ryhmäkoot. Tällä varmistetaan, että jokainen lapsi voi osallistua esiopetukseen omien taitojensa ja edellytysten mukaan ja saa tarvitsemansa tuen oikea-aikaisesti.
- Ryhmissä on riittävästi henkilöstöä.
- Mahdollisuus pienryhmätoimintaan.
- Huolehditaan opetusmateriaalien ja muiden välineiden asianmukaisesta hankkimisesta, käyttämisestä, säilyttämisestä, korjaamisesta ja huoltamisesta.
- Oppimisympäristöt muokataan erilaisia lapsia tukeviksi.
- Esiopetuksessa kehitetään toiminnan suunnittelua ja toimintatapoja, jotta ryhmäkohtainen tuki vastaa lasten tuen tarpeita.
- Yhteistyölle varataan resursseja; yhteissuunnittelulle ja tiedonsiirrolle erityisesti nivelvaiheissa esim. esiopetuksesta alakouluun.

4. Esiopetuksen toteuttamisen periaatteet

Monipuoliset työtavat

Kannuksessa esiopetus rakentuu yhteiskunnan perusarvojen pohjalle, jotka juontavat kansallisesta lainsäädännöstä ja kansainvälisistä julistuksista, suosituksista ja sopimuksista.

Kannuksen esiopetuksen työtapojen valintaa ohjaavat oppimiskäsitykset, lapsen kehityksen tunteminen, esiopetuksen arvopohja, esiopetusta säätelevät lait ja asiakirjat sekä työntekijöiltä, huoltajilta ja lapsilta saatu palaute.

Arviointi opetuksen ja oppimisen tukena

Kannuksen esiopetuksessa on käytössä jatkuvan arvioinnin periaate. Sen lisäksi käytössä ovat lukemaan oppimisen ja matemaattisten valmiuksien seurantaohjelma, joka sisältää testejä ja ohjeen mukaan toimimisen piirrostehtävän. Esiopettajat seuraavat lapsen edistymistä ja kannustavat ja rohkaisevat lasta löytämään vahvuuksiaan ja harjoittamaan taitojaan.

Kannuksessa lapsen tiedot siirretään perusopetukseen esiopetuksen suunnitelma/tiedonsiirtolomakkeella vuosittaisessa palaverissa perusopetuksen edustajien kanssa. Huoltajilta ja lapsilta kerätään palautetta vuosittain mm. asiakastyytyväisyyskyselyllä.

Henkilöstölle pidetään vuosittain kehityskeskustelut.

Kieleen ja kulttuuriin liittyviä tarkentavia kysymyksiä

Kannuksessa esiopetuksen opetuskielenä on suomi. Opetusta annetaan mahdollisuuksien mukaan huomioiden lapsen oma kieli ja kulttuuritausta. Tavoitteena on lapsen oman kulttuuriidentiteetin vahvistaminen sekä suomalaiseen kulttuuriperinteeseen tutustuminen.

Paikallisesti päätettävät asiat

Opetuksen yhteiset tavoitteet ja oppimiskokonaisuudet

Kannuksessa kiinnostuksen kohteita kartoitetaan syksyllä huoltajien ja lasten kanssa vanhempainvarteissa sekä pitkin vuotta esiopetuksessa. Oppimiskokonaisuuksia toteutetaan lasten toiveita, kiinnostuksen kohteita ja vahvuuksia hyödyntäen.

Monialaiset oppimiskokonaisuudet

Esiopetus osallistuu koulun yhteisiin monialaisiin opintoihin vuosittain. Kokonaisuudet päätetään ja suunnitellaan yhteistyössä. Kokonaisuudet hyväksytään kasvatus ja opetuslautakunnassa. Lautakunta voi ehdottaa myös teemoja. Monialaiset oppimiskokonaisuudet toteutetaan koulukohtaisesti. Koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa tarkennetaan, mitkä ovat lukuvuodelle suunnitellut ja valitut monialaiset oppimiskokonaisuudet sekä miten oppilaat osallistetaan oppimiskokonaisuuksien suunnitteluun. Koulukohtaisissa lukuvuosisuunnitelmissa tarkennetaan myös monialaisten oppimiskokonaisuuksien järjestämisen käytännöt.

Alakoulussa oppimiskokonaisuudet toteutetaan luokka-asteittain. Esikoulu, ykkösluokat ja kakkosluokat muodostavat yhden kokonaisuuden ja toimivat sekaryhmissä, missä on oppilaita kaikilta luokka-asteilta.

5. Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Lapsen oikeus oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tukee

Tuen järjestämistä ohjaavat periaatteet

Kannuksessa pidetään tärkeänä, että kaikki lapset saavat onnistumisen kokemuksia oppimisessa ja ryhmän jäsenenä toimimisessa. Näin tuetaan lasten myönteistä käsitystä itsestään. Monipuolista palautetta ja oppimisesta koottua tietoa käytetään suunnitelmallisesti lasten kannustamiseen ja ohjaamiseen. Tällä tehdään oppimisen edistyminen lapsille näkyväksi.

Kasvun ja oppimisen tukeminen merkitsee yhteisöllisiä ja oppimisympäristöihin liittyviä ratkaisuja sekä lasten yksilöllisiin tarpeisiin vastaamista. Huomiota kiinnitetään erityisesti esteettömyyteen, oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyyn ja varhaiseen tunnistamiseen. Opettajien, erityisopettajien, esiopetuksen muun henkilöstön sekä muiden tuen ammattihenkilöiden monialainen yhteistyö lasten tuen tarpeen havaitsemisessa sekä tuen suunnittelussa ja toteuttamisessa on tärkeää. Yhteistyöhön kulloinkin osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti.

Kannuksessa tuen tarpeet huomioidaan hyvissä ajoin suunnitteluvaiheessa ennen esiopetuksen alkua. Ryhmät ja muut järjestelyt pyritään järjestämään siten, että ryhmäkohtainen tuki pystytään antamaan mahdollisimman joustavasti. Lapsikohtaisia tukitoimia järjestetään ensisijaisesti omassa esiopetusryhmässä erilaisin joustavin järjestelyin, ellei lapsen etu välttämättä edellytä lapsen siirtämistä toiseen ryhmään tai yksikköön.

Kannuksessa on käytössä varhaisen tuen puuttumisen malli.

Tuen jatkumo varhaiskasvatuksesta esiopetukseen ja esiopetuksesta perusopetukseen

Kannuksessa pyritään selvittämään viimeistään esiopetuksen aikana lapsen tuen tarpeet ja niitä koskevat ratkaisut sekä perusopetuslain mukaiset päätökset. Usein lapsen tuen tarve on havaittu jo ennen esiopetuksen alkamista ja tukitoimet jatkuvat saumattomasti esiopetukseen ja mahdollisesti täydentävään varhaiskasvatukseen. Esiopetuksen, lapsen aiemman varhaiskasvatuksen, huoltajien ja muiden lapsen kanssa työskentelevien tahojen yhteistyöllä turvataan lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen jatkumoa. Kannuksessa on rutinoituneet tiedonsiirtokäytännöt myös esiopetuksesta peruskouluun. Periaatteena on, että tulevien koululaisten tuen tarpeet tunnistetaan jo ennen koulun alkua ja tuen kannalta tarpeelliset järjestelyt alkavat suunnitellusti heti koulun alettua.

Lapsikohtaisen tuen tarpeen arviointi

Kannuksessa varhaiskasvatuksen erityisopettaja on mukana lapsikohtaisen tuen tarpeen arvioinnissa ja suunnittelussa. Arvioinnissa ja suunnittelussa voi olla mukana tarpeen mukaan muita lapsen kanssa työskenteleviä tahoja kuten kuraattori, terveydenhoitaja, erikoissairaanhoidon edustajat, neuvola, psykologi ja terapeutit.

Lapsikohtaisen tuen toteuttamista koskeva suunnitelma

Tukea koskeva päätös

Kannuksessa lapsikohtaista tukea koskevat hallintopäätökset tekee kasvatus ja opetusjohtaja. Täydentävässä varhaiskasvatuksessa käytössä olevan kolmiportaisen tuen hallintopäätökset tekee tehostetun tuen osalta varhaiskasvatuspäällikkö ja erityisen tuen osalta kasvatus ja opetusjohtaja.

Esiopetuksen poikkeava järjestäminen lapsen tuen tarpeesta tai terveydentilasta johtuvasta syystä

Pidennetty ja varhennettu oppivelvollisuus

Kannuksessa pidennetyn oppivelvollisuuden käytännöt soveltuvat myös uuden lain (1.8.2026) mukaisiin päätöksiin. Päätöksissä noudatetaan aina tapauskohtaista harkintaa ja lapsen etua. Päätökset tehdään monialaisesti ja moniammatillisesti myös vanhempien toiveita kuunnellen. Pääsääntöisesti kaikki lapset aloittavat esiopetuksen kuusivuotiaana integroituna omaan esiopetusyksiköön. Lapsen edun mukaisesti hän voi aloittaa esiopetusvuoden jälkeen koulunkäynnin lähikoulussa lapsikohtaisten tukitoimien avulla tai jatkaa samassa esiopetusyksikössä toisen esiopetusvuoden tai siirtyä Raasakan pienluokkaan toiseksi esiopetusvuodeksi tai aloittamaan koulunkäynnin.

Varhennettu esiopetus aloitetaan tapauskohtaisesti viisivuotiaana omassa päivähoitoryhmässä, josta toteutetaan vierailut sovitusti koulun esiopetusryhmään.

Hallintopäätökset varhennetusta oppivelvollisuudesta tekee kasvatus ja opetusjohtaja.

Perusopetuksen aloituksen myöhentäminen

Hallintopäätöksen myöhennetystä oppivelvollisuudesta tekee kasvatus ja opetusjohtaja.

Jos lapsen oppivelvollisuutta myöhennetään, voi hän jatkaa samassa esiopetusyksikössä toisen esiopetusvuoden tai siirtyä Raasakan koulun pienluokkaan, jos on arvioitu, että hän aloittaa myös koulunkäynnin pienluokassa.

6. Opiskeluhoolto

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan ja opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Opiskeluhoolto on lapsen, nuoren, opettajan ja koko yhteisön tukemista. Opiskeluhuollosta vastaa KeskiPohjanmaan hyvinvointialue Soite.

Lapsella on oikeus saada maksutta oppilashuolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää. Esiopetuksen oppilashuolto koskee myös varhennetun oppivelvollisuuden piirissä olevia lapsia. Oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa esiopetusyhteisössä. Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsilla on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon. Monialainen yhteistyö on oppilashuollossa keskeistä. Oppilashuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen lapseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Esiopetuksen oppilashuollosta ja siihen liittyvistä suunnitelmista säädetään oppilas ja opiskelijahuoltolaissa. Tässä luvussa kuvataan oppilashuollon keskeisiä periaatteita, opetustoimeen kuuluvan oppilashuollon tavoitteita sekä paikallisen opetussuunnitelman ja yksikkökohtaisen oppilashuoltosuunnitelman laatimista.

Monialainen oppilashuollon yhteistyö

Oppilashuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä lapsen ja hänen huoltajansa kanssa ottaen huomioon lapsen ikä ja edellytykset. Esiopetusyhteisön tai lasten hyvinvoinnissa havaittuihin huolenaiheisiin etsitään ratkaisuja yhdessä huoltajan kanssa.

Esiopetuksessa oppilashuolto on esiopetusyhteisössä työskentelevien ja oppilashuoltopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtävä. Ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista on esiopetuksen henkilökunnalla. Oppilashuollon palveluita ovat psykologi ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina. Näiden asiantuntijoiden tehtävät liittyvät niin lapseen, lapsen kehitysympäristöihin kuin yhteistyöhön. Palveluja tarjotaan siten, että ne ovat helposti saatavilla. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määrääjassa.

Lapsen huoltajalle annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Lapsen ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisäävät oppilashuollon tuntemusta ja edesauttavat palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Oppilashuollon tavoitteet, tehtävät ja toteuttamisen periaatteet muodostavat esiopetuksesta toisen asteen koulutukseen ulottuvan jatkumon. Esiopetuksen ja muun varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen välinen vuorovaikutus on tärkeää pohdittaessa oppilashuollon toimintaa. Yhtenäiset käytännöt tukevat eri kehitysvaiheissa lapsen terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Oppilashuollon monialaisen yhteistyön rakenteita, muotoja ja toimintatapoja kehitetään esiopetusyhteisössä ja eri yhteistyötahojen kanssa. Kehittämistyö edellyttää oppilashuollon suunnitelmallista arviointia.

Oppilashuoltoryhmät

Opetuksen järjestäjä asettaa **oppilashuollon ohjausryhmän** ja **yksikkökohtaiset oppilashuoltoryhmät**. Yksittäistä lasta koskevat asiat käsitellään tapauskohtaisesti koottavassa **asiantuntijaryhmässä**. Jokaisella kolmella ryhmällä on omat tehtävät ja niiden perusteella määräytyvä kokoonpano. Kaikki oppilashuoltoryhmät ovat monialaisia, mikä tarkoittaa, että ryhmässä on opetushenkilöstön lisäksi ikäryhmälle suunnattuja terveydenhoitopalveluja sekä psykologi ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä sen mukaan kuin käsiteltävä asia edellyttää.

Oppilashuollon ohjausryhmä vastaa opetuksen järjestäjäkohtaisen oppilashuollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Sille asetetut tehtävät voi hoitaa myös muu tehtävään soveltuva ryhmä. Ohjausryhmä voi olla myös kahden tai useamman opetuksen järjestäjän yhteinen. Sama ryhmä voi olla myös useamman koulutusmuodon, kuten esi ja perusopetuksen, yhteinen.

Yksikkökohtainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä vastaa esiopetuksen oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Jos esiopetus järjestetään koulun yhteydessä, voi koulukohtainen oppilashuoltoryhmä toimia myös esiopetuksen oppilashuoltoryhmänä. Ryhmää johtaa opetuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Opetuksen järjestäjä ja oppilashuollon palveluja tuottavat tahot päättävät yhdessä ryhmän kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista. Oppilashuoltoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen oppilashuollon toteuttaminen ja kehittäminen.

Moniammatillinen asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen lapsen tai lapsiryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokooa se esiopetushenkilöstön tai oppilashuollon palveluiden edustaja, jolle asia työtehtävien perusteella kuuluu. Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Ryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi ja muiden yhteistyötahojen tai lapsen läheisten osallistuminen ryhmän työskentelyyn edellyttää huoltajan suostumusta.

Yhteisöllinen oppilashuolto

Yhteisöllinen oppilashuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään esiopetusyhteisön ja ryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan esiopetusympäristön ja koko koulun terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä varhaiskasvatuksen, neuvolan sekä muiden kunnan lasten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Lasten ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Yhteisöllinen oppilashuolto luo esiopetuksessa edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Lapsella on oikeus turvallisiin oppimisympäristöihin, joihin kuuluvat niin fyysinen, psyykinen kuin sosiaalinenkin turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman lasten suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana yksikkökohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja, päiväkodin johtaja tai rehtori ilmoittaa esiopetuksessa tai matkalla esiopetukseen tai kotiin tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.

Rakennuksesta sekä opetustiloista ja välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös esiopetuksen kuljetuksia, tapaturmien ehkäisyä ja tietoturvallisuutta koskevat toimintatavat. Kun esiopetus järjestetään koulussa, otetaan myös esiopetus huomioon kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa.

Yksilökohtainen oppilashuolto

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan

- lapselle annettavia terveydenhoitopalveluja, jotka järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina
- oppilashuollon psykologi ja kuraattoripalveluja
- yksittäistä lasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa.

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää lapsen hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Esiopetuksen oppilashuollolla on tärkeä merkitys varhaisen tuen turvaamisessa ja ongelmien ehkäisyssä. Lasten yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että esiopetuksen arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuihin hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Oppilashuoltotyö järjestetään niin, että lapsi voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Työssä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely myös yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. Ryhmän vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot oppilashuoltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä. Oppilas ja opiskelijahuoltolaki edellyttää, että kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen lapsen nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti tai virkaasemansa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- asian aihe ja vireille panija
- lapsen tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan oppilashuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä, mitä tietoja, kenelle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Oppilashuoltokertomukset sekä muut oppilashuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä lasta koskevat asiakirjat tallennetaan oppilashuoltorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Oppilashuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä lasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä.

Terveystenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilashuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä lapsen opettajalle, rehtorille tai varhaiskasvatuspäällikölle ja opetuksen järjestäjälle lapsen opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön lapsen tai muiden lasten turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista lapsen sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän opetukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä lapsen huoltajan suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää oppilashuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia oppilashuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle esi- tai perusopetuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden esi- tai perusopetuksen järjestäjän pyynnöstä.

Oppilashuoltosuunnitelmat

Esiopetuksessa opetussuunnitelma tulee myös oppilashuollon osalta laatia yhteistyössä kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa. Valmistelutyössä tehdään yhteistyötä huoltajien ja tarvittaessa myös muiden viranomaisten ja yhteistyökumppaneiden kanssa.

Paikallisella tasolla oppilashuollon suunnitelmien kokonaisuus muodostuu kolmesta suunnitelmasta, jotka yhdessä ohjaavat oppilashuollon suunnittelua ja toteutusta. Suunnitelmat valmistellaan monialaisessa yhteistyössä. Suunnitelmat ovat

- kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan oppilashuoltoa koskeva osuus
- paikalliseen opetussuunnitelmaan sisältyvä kuvaus oppilashuollosta
- yksikkökohtainen oppilashuoltosuunnitelma.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sekä muut kunnan lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta koskevat linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman oppilashuoltoa koskevaa osuutta sekä yksikkökohtaisia oppilashuoltosuunnitelmia.

Kannuksessa esiopetuksella on edustaja yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä molemmissa kouluissa. Ryhmän vastuuhenkilö huolehtii esiopetuksen edustajan kutsumisesta paikalle.

Kannuksen perusopetuksen oppilashuollon vastuut ja käytännöt

Opetussuunnitelma sisältää suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

- 97 Perusopetuslaki 15 § 2 mom. (477/2003)
- 98 Perusopetuslaki 29 § 2 mom.

Monialaisen oppilashuoltoyhteistyön vastuut:

- Oppilashuoltotyössä koulukuraattori vastaa oppilashuollollisesta tuesta sekä tarvittaessa yhteistyöstä lastensuojeluviranomaisten tai poliisin kanssa tilanteissa, joissa lapsen tai nuoren kasvu ja kehitys voi kasvuympäristössä olevien tekijöiden vuoksi vaarantua.
- Yhdessä kouluterveydenhoitajan kanssa koulukuraattori vastaa oppilashuollollisesta tuesta koulunkäynnissä sekä lapsen ja nuoren fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kasvun ja kehityksen tukemisessa.
- Koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja ja perheneuvonnan sosiaalityöntekijä vastaavat yhdessä oppilashuollollisesta tuesta oppilaan kehitykseen ja mielenterveyteen liittyvissä vaikeuksissa sekä tuesta oppilaan elämäntilanteisiin liittyvissä erilaisissa vaikeuksissa, esim. perheväkivalta, päihde tai mielenterveysongelmat perheessä.
- Kouluterveydenhoitajat vastaavat yhdessä rehtorin ja varhaiskasvatuspäällikön kanssa kasvu ja oppimisympäristön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisestä, seurannasta ja arvioinnista kouluyhteisössä. Kouluterveydenhoitajan oma vastuualue on oppilaan terveyden tai sairauden hoitoon tarvittavan tuen ja seurannan järjestäminen.
- Kaupungin ruokahuoltopäällikkö vastaa kouluruokailun ja mahdollisten välipalojen terveellisyydestä ja järjestämisestä.
- Rehtori ja varhaiskasvatuspäällikkö vastaavat oppilashuoltotyössä oppilashuollon yhteistyöstä koulutuksen eri siirtymävaiheissa. Varhaiskasvatuspäällikön vastuulle kuuluu myös tapaturmien ehkäiseminen, ensiapu, hoitoonohjaus ja seuranta sekä tupakoinnin, alkoholin ja päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen. Koulukuljetusten turvallisuudesta sekä odotusaikojen järjestämistä ja turvallisuutta koskevista ohjeista sekä henkilöstön, oppilaiden, huoltajien ja yhteistyökumppaneiden perehdyttämisestä oppilashuollon järjestämistä koskevaan suunnitelmaan vastaa myös rehtori. Hänen vastuulleen kuuluu toimintaohjeiden päivittäminen, toteutumisen seuranta ja arviointi sekä oppilashuollon yleiset kirjaamiskäytännöt.
- Jos yksittäistä oppilasta koskevia asioita käsitellään oppilashuoltoryhmässä, vanhemmille tulee tiedottaa ennen asian käsittelyä. Käsittelystä kirjataan vireille panija, aihe, päätetyt jatkotoimenpiteet ja niiden perustelut, asian käsittelyyn osallistuneet sekä se, mitä tietoja ja kenelle oppilaasta on annettu. Tietojen käsittelystä vastaa rehtori. Kouluterveydenhoitajista ja opettajista asian käsittelyyn osallistuvat ne, joiden tehtäviin oppilaan asian käsittely välittömästi kuuluu. Esiopetuksessa toimitaan aina

yhteistyössä vanhempien kanssa ja he saavat osallistua lasta koskevien asioiden käsittelyyn.

- Koulutuksen eri siirtymävaiheissa koulujen oppilashuoltoryhmät toimivat yhdessä varmistaakseen lasten oppimisen esteettömän jatkumisen.
- Kasvu ja oppimisympäristön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämisessä käytetään kouluterveyskyselyjä sekä muita tarpeelliseksi katsottavia huoltajien ja oppilaiden antamia palautteita.
- Tapaturmien ennalta ehkäisemisessä varmistetaan, että henkilökunnasta vähintään 5%:lla on tarvittava EA1valmius.

Toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka ja vaaratilanteissa

Opetussuunnitelman yhteydessä määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka ja vaaratilanteissa. Tätä osuutta voidaan kutsua kriisisuunnitelmaksi. Kriisisuunnitelmaa laadittaessa tehdään yhteistyötä tarvittavien viranomaisten kanssa ja otetaan huomioon muut uhka ja vaaratilanteita sekä kriisitilanteita koskevat suunnitelmat ja ohjeistukset. Suunnitelmassa kuvataan:

kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen

- yhteistyö ja keskinäinen työn ja vastuunjako kriisitilanteisiin varauduttaessa sekä kriisitilanteissa
- pelastussuunnitelman, koulun järjestyssääntöjen ja muiden turvallisuusohjeiden yhteensovittaminen
- toimintaohjeet erilaisissa äkillisissä kriisitilanteissa
- johtamisen, sisäisen ja ulkoisen tiedottamisen sekä koulujen ja opetuksen järjestäjän välisen tiedottamisen ja viestinnän periaatteet äkillisissä kriiseissä
- psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen
- kriisisuunnitelmasta tiedottaminen, siihen perehdyttäminen ja toimintavalmiuksien harjoittelu
- kriisisuunnitelman päivitys ja arviointi. (vuosittain)

Kannuksessa toimitaan yhteisen kriisisuunnitelman ja jokaisen koulun oman turvallisuussuunnitelman mukaan. Suunnitelmat päivitetään ja niitä arvioidaan vuosittain.

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista. Tässä otetaan huomioon sekä oppilaiden keskinäiset että oppilaiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet.

Suunnitelmassa kuvataan:

- kiusaamisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- väkivallan ja aggressiivisen käyttäytymisen ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen
- asian käsittely yksilö, ryhmä ja koko yhteisön tasolla, lapsenn yksilöllinen tuki, tarvittava hoito ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että teon kohteena olevan osalta

- yhteydenottotavat kotiin ja yhteistyö huoltajan kanssa
- yhteistyö viranomaisten kanssa
- suunnitelmasta tiedottaminen ja kouluyhteisön henkilöstön, lasten ja huoltajien sekä yhteistyökumppanien perehdyttäminen ohjeisiin
- suunnitelman päivittäminen, toteutumisen seuranta sekä seurantaan liittyvä kirjaaminen ja arviointi.

Perusopetuslaki 29 § 2 mom.

Kannuksessa painotetaan ennaltaehkäisevää työtä ja varhaista puuttumista

- Kannuksessa esi ja alkuopetus tekevät yhteistyötä mm. esikoululaisten tutustumispäivä koulussa, kummiluokkatoiminta ja mahdolliset yhteiset projektit.